

**«Υιοθεσία αρχαίων θεάτρων.
Μαθητές ξεναγούν μαθητές στα αρχαία
θέατρα.
Θέατρο Φιλίππων»**



**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΖΩΜΑ –ΞΕΝΑΓΗΣΗ
ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΦΙΛΙΠΠΩΝ**

Βρισκόμαστε σε μικρή απόσταση από την Καβάλα στους αρχαίους Φιλίππους μία πόλη της Μακεδονίας με πλούσια ιστορία. Συγκεκριμένα στο τέλος του χωριού Κρηνίδες βορειοδυτικά της Καβάλας. Αυτή είναι η πρώτη ονομασία που δόθηκε στην πόλη από τους ιδρυτές της, αποίκους από τη Θάσο το 360 π.Χ. Η μεταγενέστερη ονομασία της οφείλεται στον Φίλιππο Β. Ότι θα δούμε στο χώρο αυτό είναι κατάλοιπο από τα Ρωμαϊκά και χριστιανικά χρόνια. Μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα το θέατρο το οποίο χτίστηκε στα μέσα του 4ου αι.π.Χ αν και ελάχιστα στοιχεία έχουν απομείνει από αυτό. Το θέατρο είναι χτισμένο στην Ανατολική πλευρά της πόλης στους πρόποδες του λόφου Ορβήλου. Χάρη στη φυσική του κλίση ήταν το καλύτερο σημείο για να διαμορφωθεί το κοίλο.

Στάση 1η: Η ορχήστρα.

Μπαίνουμε στο θέατρο διασχίζοντας τις παρόδους, τους δύο διαδρόμους που σχηματίζονται ανάμεσα στα άκρα του κοίλου και τα κατάλοιπα της σκηνής. Στο τέλος μία παρόδου συναντάμε μία πύλη όπως και στην άλλη πάροδο. Στην εποχή των Ρωμαίων το θέατρο απέκτησε κλειστή μορφή, είπαν ότι οι πάροδοι στεγάστηκαν με καμάρες και έγιναν σκεπαστή διάδρομοι. Πάνω από τις καμάρες τοποθετήθηκαν νέα καθίσματα .Στην τοξότη είσοδο της παρόδου υπάρχουν σκαλισμένες κάποιες μορφές. Είναι οι θεοί Άρης Νίκη και Νέμεση και υπήρχαν εκεί για να προστατεύουν τα θεάματα στα Ρωμαϊκά χρόνια. Λίγο αργότερα η ορχήστρα

απέκτησε περισσότερο χώρο με την αφαίρεση των πρώτων σειρών του κοίλου. Η επιφάνεια στρώθηκε με μαρμάρινες πλάκες και ανάμεσα σε αυτή και το κοίλο χτίστηκε ένας χαμηλός προστατευτικός τοίχος. Όποτε χρειαζόταν τοποθετούσαν σε αυτόν ξύλινα δοκάρια που ανάμεσα τους στερεώνουν τα δίχτυα. Επίσης ανάμεσα στο κοίλο και το προσκήνιο δηλαδή το υπερυψωμένο βάθρο μπροστά από τη σκηνή όπου εμφανίζονταν οι υποκριτές τοποθέτησαν μεγάλες καγκελωτές πόρτες. Μετά τον 3ο αιώνα το θέατρο σταμάτησε να χρησιμοποιείται για θεατρικές παραστάσεις και έγινε αρένα με διάφορες τροποποιήσεις. Κάτω από το δάπεδο της ορχήστρας για να βγάζουν τα άγρια ζώα υπήρχε μία τετράγωνη πλάκα με τρύπες η οποία ήταν το άνοιγμα μιας μεγάλης μεταλλικής κατασκευής που κάλυπτε έναν υπόγειο χώρο. Πάνω από αυτό πιστεύετε ότι ήταν το προσκήνιο. Πρόκειται για έναν υπόγειο λάκκο σκαμμένο παράλληλα στη σκηνή και κάθετα σε αυτόν υπήρχε ένας μεγάλος διάδρομος που περνούσε από τα υπόγεια της σκηνής. Μέσα υπήρχε ένας ξύλινος κατακόρυφος μηχανισμός που λειτουργούσε σαν ανελκυστήρας.



Στάση 2: Η σκηνή

Η πρώτη σκηνή του θεάτρου συμπεραίνουν πως ήταν ξύλινη. Η καινούργια σκηνή είχε δύο ορόφους στην πλευρά που έβλεπε προς την ορχήστρα και τρεις στην εξωτερική όψη προς τη πόλη. Στη σκηνή έμπαινε κανείς από τις δύο μεγάλες σειρές σκαλοπατιών που βρισκόταν αριστερά και δεξιά από αυτή. Ανάμεσα από τη σκηνή και την ορχήστρα κατασκευάστηκε το προσκήνιο. Είχε 5 πόρτες μία κεντρική από την οποία έμπαινε κανείς στην ορχήστρα και από δύο πλαϊνές. Ήταν πλούσια διακοσμημένη με αγάλματα θεών και ρωμαϊκών αυτοκρατόρων. Εικόνα της σκηνής εκείνης της εποχής μας δίνει η στοά που συναντάμε στην πίσω πλευρά της, έξω από το θέατρο. Η στοά χωριζόταν σε δωμάτια που επικοινωνούσαν μεταξύ τους με πόρτες. Οι τετράγωνες κολώνες [πρεσσοί] που στήριζαν τη στοά ήταν διακοσμημένοι με ανάγλυφες πλάκες σε δύο σειρές. Στην κάτω σειρά απεικονιζόταν ο μύθος του βασιλιά της Θράκης Λυκούργου. Δεξιά σώζονται μόνο τα πόδια μιας μορφής που πιστεύετε ότι ήταν ο Διόνυσος. Στη δεύτερη σειρά υπάρχουν σύμβολα Διονυσιακής λατρείας, όπως προσωπεία σατύρων, τελετουργικά αγγεία με καρπούς και

πάνθηρες. Σήμερα η στοά έχει επισκευαστεί και οι πλάκες που βλέπουμε είναι αντίγραφα των αυθεντικών.



Στάση 3: Το κοίλο

Οι αναλημματικοί τοίχοι του κοίλου, δηλαδή οι κατακόρυφοι τοίχοι που το στηρίζουν είναι τα μοναδικά απομεινάρια από το θέατρο της εποχής του Φιλίππου. Στην αρχή δεν ήταν τόσο μεγάλο. Τα δύο μέρη του το κάτω και το άνω χωριζόταν με ένα οριζόντιο διάδρομο, το διάζωμα που κατασκευάστηκαν σε διαφορετικές εποχές. Στην αρχή υπήρχε μόνο το κάτω κοίλο που ονομάζεται αλλιώς και θέατρο. Αργότερα προσαρμόστηκε στα Ρωμαϊκά θέατρα, οι πάροδοι στεγάστηκαν και το κοίλο επεκτάθηκε πάνω από αυτές. Το επιθέατρο δηλαδή το ανώτερο τμήμα προστέθηκε αργότερα για να καλύψει τις ανάγκες των θεατών. Σήμερα δεν σώζεται σε καλή κατάσταση αλλά μπορεί κανείς να δει ένα διάδρομο που σχηματίζεται. Ο διάδρομος αυτός στεγαζόταν στα αρχαία χρόνια με καμάρα και χρησίμευε για την κυκλοφορία των θεατών μέσα και έξω από το θέατρο.

